אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תרמח

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ה' שבט תרע"ד - יפו
נמען: הגביר רפאל גוץ

פנייה דומה על הגימנסיה הישראלית: לגימנסיה העברית יש צדדים חיוביים, אבל 'רבתה בה השלילה' לדת. הרב קוק מוכן לפקח על התוכן הישראלי, ושואל אם גוץ יצטרף.

עיקרי הדברים

- גימנסיה ישראלית.
- פיקוח על התוכן.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ה' שבט תרע"ד[4]

רב חביבי, הרב הגדול הגביר האדיר, אוצר מגולה, מר רפאל גאץ נ"י[5], שלו'[6] רב.

אדוני המרומם, גדולה היא כעת התנועה הרוחנית לחפץ יסוד גימנסיה ישראלית באי"י[7], לעומת הגימנסיה העברית השוררת, [גימנסיה "הרצליה" בתל אביב] שעד כמה שאי-אפשר להכחיש את הצדדים החיוביים שלה, רבתה בה השלילה ליסוד היסודות, ליחש הקודש לדת ואמונה ברעיון ובפועל. ישנם טהורי לב נרעדים מהתוצאות העתידות של מצב כזה בהעזבו לנפשו, והם מוצאים חובה לנפשם להציל את הצעירות הארצישראליות, והגלותית המושפעת ממנה, ע"י[8] יסוד מכון תרבותי, משוכלל בכל הטוב הדרוש לו במדה מלאה, ולמעלה-ראש עטור בעטרת קודש ד' לתורה לאמונה למצוה ומורשת אבות, כחק לישראל מעולם. אנכי לא אוכל להכנס כ"כ[9] בעובי הקורה של פעולה זו, שלא לצאת הרבה מגדרי הראשונים שברבני א"י[10] ביחוד, ביחוסם השלילי להשכלה, בכונה טהורה להגן בעד הדת והאמונה.

אבל הצרה הכבדה של המצב גורמת היא לי, שאם ימצאו כחות טובים, עובדים ופועלים ליסוד מכון עליון זה, בצורה הגונה ובדרכי כבוד ושלו'[11], אהיה מוכן מצדי בע"ה[12] לפקח על

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרע"ד - השנה תרע"ד (1913/1914)
5 נ"י - נרו יאיר
6 שלו' - שלום
7 באי"י - בארץ ישראל
8 ע"י - על ידי
9 כ"כ - כל כך
10 א"י - ארץ ישראל
11 ושלו' - ושלום
12 בע"ה - בעזרת השם

התוכן הישראלי שבו, עד כמה שידי החלושה מגעת, שישמור את תפקידו כראוי. אם כבודו נוטה להיות מכלל הבונים והמיסדים, יואיל נא בטובו להודיעני, למען אדע מי הם הנמנים על מחנה צבאות ד' זה.

בברכה נאמנה מקודש, וביקר נעלה,

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳